

Agrární komory zemí V4 jednaly ve Varšavě

TISKOVÁ ZPRÁVA - 2. červen 2017 - Ve dnech 1. a 2. června 2017 se v rámci veletrhu Food Expo Varšava konalo mimořádné 66. společné jednání delegací agrárních komor zemí Visegradské skupiny, tedy Slovenské poľnohospodárskej a potravinárskej komory, Národní rady agrárních komor Polska, Maďarské agrární komory a Agrární komory České republiky. Prodiskutována byla především témata reformy Společné zemědělské politiky roce 2020, nekalé praktiky obchodních řetězců, praktické dopady omezování užití látek na ochranu rostlin a záležitost opuštění režimu cukerných kvót. První den se zároveň uskutečnilo setkání agrárních komor s ministry zemědělství Visegradské čtyřky a dále Bulharska, Maďarska a Slovinska, a to formou veřejné debaty k inovacím v zemědělství.

Z pohledu agrárních komor je zcela zásadní probíhající diskuze a návrhy k možné podobě reformované Společné zemědělské politiky po roce 2020, která se v mnoha konkrétních směrech dotýká všech zemědělců. Zdeněk Jandajsek, prezident české Agrární komory k tomu říká: „Pro další plánovací období je naprosto nezbytné získat v zemědělské politice oporu k aktivnímu a výrobnímu hospodaření za využití moderních poznatků, které budou zemědělskou výrobu rozvíjet a nikoliv tlumit. Potenciál našeho regionu je v oblasti výroby potravin nevyužitý a zcela zbytečně jsme postupem let po vstupu do EU přišli o soběstačnost u komodit, které historicky umíme vyrobit i zpracovat. Západní země naopak využívají své ekonomické síly, svou výrobu neustále zvyšují a přebytky produkce pak agresivně uplatňují na našich trzích.“

I přesto komory vnímají Společnou zemědělskou politiku jako základ Evropské unie v péči o krajinu a přírodní zdroje, o oblast produkce potravin, sociálních úloh a dalších veřejných cílů. Při vědomí toho, je nezbytné zachovat její silný rozpočet a nadále zajišťovat potravinovou nezávislost EU a přispívat tak k udržitelnému rozvoji venkova. To vše za respektování odlišností zemědělství v jednotlivých zemích daných historickým vývojem, což je v případě České republiky například velikost farem a z toho vyplývající požadavek odmítnutí zastropování. Na společném trhu je také nezbytné zajistit rovnoprávné podmínky hospodářské soutěže, a to především v odstranění rozdílu mezi úrovněmi přímých plateb v členských státech. Nezbytné je také soustředit se na stabilizaci trhů se zemědělskými komoditami a předcházet tržním krizím. Balász Györffy, prezident Maďarské komory říká: „Společná agrární politika musí být průběžně modernizována a administrativně zjednodušována, ale přitom by si měla zachovat stávající strukturu, jejímiž nástroji by zajistila stabilní příjmy, účinně řešila řízení rizik, postupný rozvoj výrobně náročnějších odvětví a tím nastavila dlouhodobou jistotu podnikání. V oblasti tzv. skrytých národních dotací uplatňovaných především v ekonomicky silných zemích, lze uvažovat o požadavku nastavení jednotného limitu, který by přispěl k narovnání soutěže agrárních soustav.“

Základní rozměr požadavků byl definován a přijat již v tzv. Bratislavské deklaraci, kterou agrární komory V4, Chorvatska, Litvy a Estonska podepsaly 31. března 2017.

V této souvislosti se delegace shodly i na tom, že je naprosto nezbytné řešit také oblast vzájemných vztahů s obchodními řetězci. Jednou ze základních možností jak situaci řešit na unijní úrovni je vytvoření seznamu nekalých obchodních praktik obchodních řetězců, protože v rámci konkurenčního boje je naprostá většina požadavků striktně přenášena na úroveň dodavatelů. Z tohoto důvodu je nutné rychle nekalé praktiky identifikovat a na úrovni Evropské unie vytvořit vhodný legislativní

rámec, který obchodním řetězcům zabrání ve zneužívání své významné tržní síly. Milan Semančík, předseda slovenské komory říká: „Za slovenského předsednictví se podařilo prosadit téma řetězců do jednání ministrů zemědělství, avšak od té doby uplynulo už půl roku a nevidíme žádný posun. Proto vítáme, že česká strana předložila návrh společného dopisu komisaři Hoganovi, ve kterém jsou definovány konkrétní příklady chování řetězců i společné požadavky.“ Jde mimo jiné o řešení těchto oblastí: prodej zboží za cenu nižší, než jsou výrobní náklady; prodej zboží za cenu nižší, než za jakou byla uskutečněna dodávka; výrazně rozdílné marže na stejnou skupinu výrobků či nízký podíl zboží ze země, ve které se nachází provozovna. V tomto směru může být dobrým příkladem Maďarsko, které svou legislativu k působnosti řetězců na trhu striktně vyžaduje a kontroluje.

Trvale problematickými se ukazují návrhy Evropské komise k omezování účinných látek na ochranu rostlin. Podle Wiktora Szmulewicze, prezidenta Národní rady agrárních komor Polska by členské státy měly mít možnost používat neonikotinoidy zejména u ozimých variant řepky olejné. Jak dodává k situaci na polském trhu: „Nové insekticidní přípravky by měly být dostupné pro všechny šlechtitele, nejen pro vybrané mezinárodní koncerny. Bez přístupu k moderním mořidlům budou lokální šlechtitelé vytlačeni z trhu, čímž se na trhu omezí také nabídka osiv původních druhů rostlin, které jsou lépe přizpůsobené konkrétním půdním a klimatickým podmínkám.“ Jak doplnila maďarská strana, situaci ztěžuje i to, že za tyto přípravky momentálně neexistuje rovnocenná náhrada, a to ovlivňuje jak průběh vegetace, tak výši sklizně. Společným požadavkem tedy je povolit neonikotinoidy na moření ozimých plodin, protože z pohledu ochrany životního prostředí nyní neexistuje ekologicky přijatelnější varianta.

Diskutovány byly také možné scénáře, které mohou nastat po zrušení režimu cukerných kvót, platného již jen do 30. září tohoto roku. Například na Slovensku jde o jednu z posledních komodit, ve které je dosahována soběstačnost a také ostatní země ji vnímají z pohledu řazení do osevního postupu i ekonomiky za významnou. Vzhledem k blížící se liberalizaci trhu s cukrem je mnoho pěstitelů cukrové řepy znepokojeno možným poklesem ziskovosti produkce cukrové řepy především s ohledem na vysoké náklady jejího pěstování. V současné době a za současných signálů je velmi obtížné předvídat situaci, ke které může na podzim roku 2017 dojít. Ukončení režimu může mít mimo jiné za následek i to, že cukrovarnický průmysl nebude mít povinnost platit zemědělcům minimální cenu a tím může být destabilizován trh s cukrem podobně, jako k tomu došlo i po skončení mléčných kvót.

Česká strana na program načetla k řešení také problematiku zpřísnění požadavků na produkci amoniaku v systému Integrované prevence a omezování znečišťování (IPPC) pro provozy chovů prasat a drůbeže, které by ve stávajícím návrhu představovaly další výrazné limity v provozech živočišné výroby.

Ing. Jiří Felčárek
Úřad Agrární komory ČR
602 440 763, felcarek@akcr.cz

02. 06. 2017

zdroj: <http://www.apic-ak.cz/> - Agrární komory zemí V4 jednaly ve Varšavě